

Verfgebruik door de consument

Consumentenonderzoek naar het gebruik van verf en kennis over milieubelasting

INLEIDING

AANLEIDING

Naar aanleiding van een samenwerking met de Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten (VVVF) is een consumentenonderzoek uitgevoerd op het gebied van consumentengedrag en het gebruik van verf (watergedragen). Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Milieu Centraal en de VVVF onder 1017 Nederlanders uit het panel van onderzoeksbureau Norstat.

DOELSTELLING

De doelstellingen van het huidige onderzoek zijn:

- Inzicht krijgen in de kennis, houding en frequentie van het gedrag t.a.v. (watergedragen) verf van de consument. Zit er verschil tussen gebruik van typen gereedschap: roller en kwast in het bijzonder.
- Inzicht krijgen in de risicobeleving t.a.v. (watergedragen) verf m.b.t. gezondheid en schadelijkheid voor milieu van de consument.

METHODE

Het onderzoek is kwantitatief uitgevoerd door middel van een online vragenlijst opgesteld door onderzoekers van Milieu Centraal. Deze vragenlijst bestond uit 29 vragen (waaronder 6 sociodemografische vragen).

De steekproef bestond uit 1017 Nederlanders (18 - 80 jaar) en was na weging representatief op basis van geslacht, leeftijd, opleiding en regio (zie 'Bijlage'). Het veldwerk vond plaats tussen 24 april 2023 en 3 mei 2023.

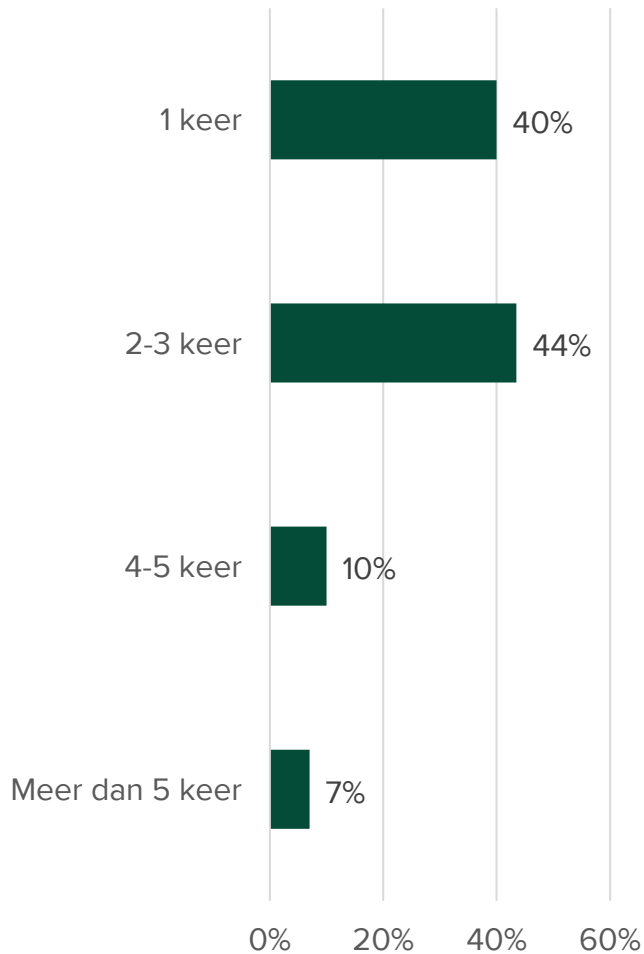
SCHILDERKLUSSEN EN AANSCHAF VERF

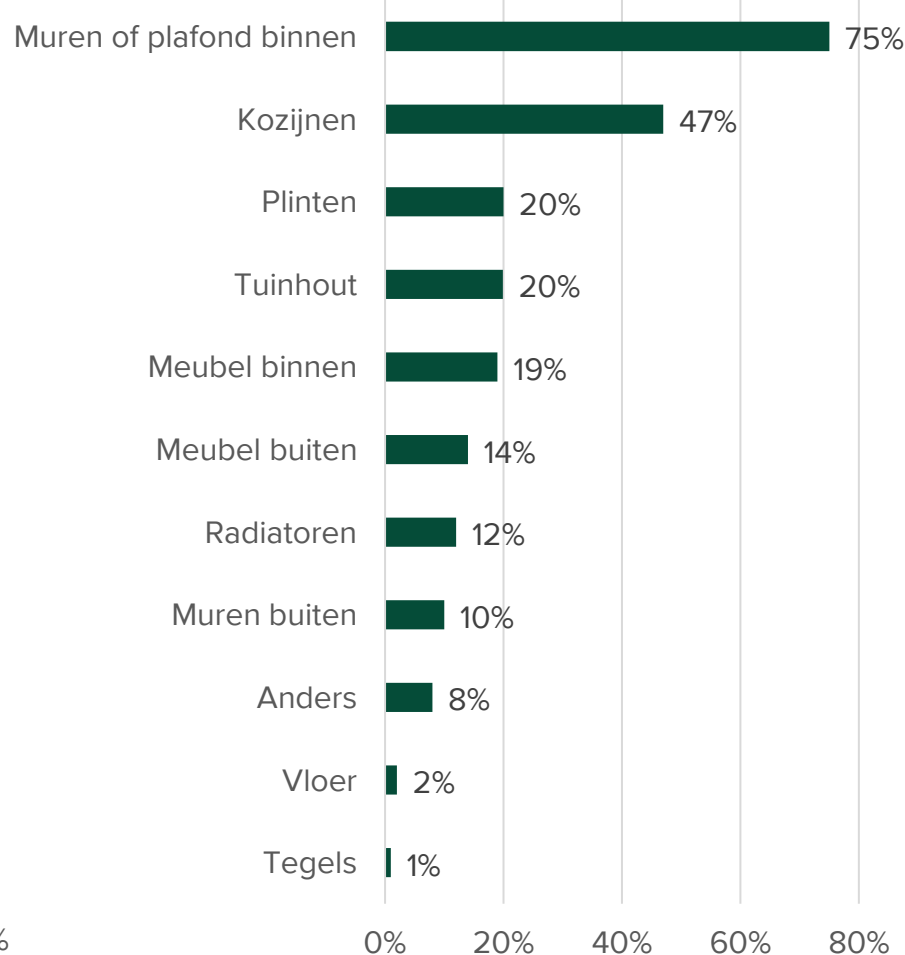
Hoe vaak en wat schilderen consumenten? (1/2)

Alleen de mensen die minimaal één keer hebben geschilderd zijn meegenomen in de vragenlijst, de afgelopen 3 jaar schilderde de respondenten gemiddeld zo'n 1 tot 3 keer. Meestal de muren of plafonds, gevolgd door kozijnen. In de categorie 'anders', werden nog deuren, schuur en trappen genoemd.

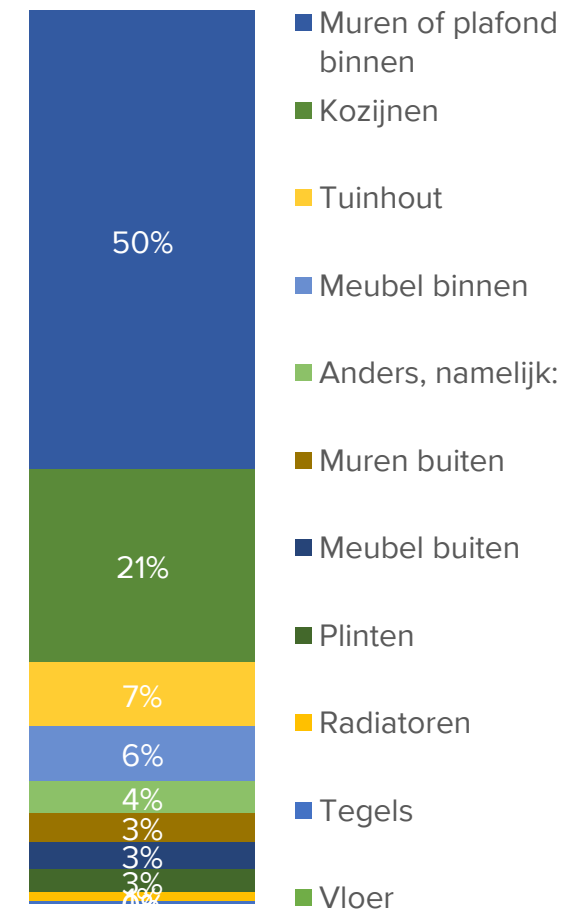
Hoe vaak heb je de afgelopen 3 jaar iets geschilderd?

Wat heb je de laatste 3 jaar geschilderd?

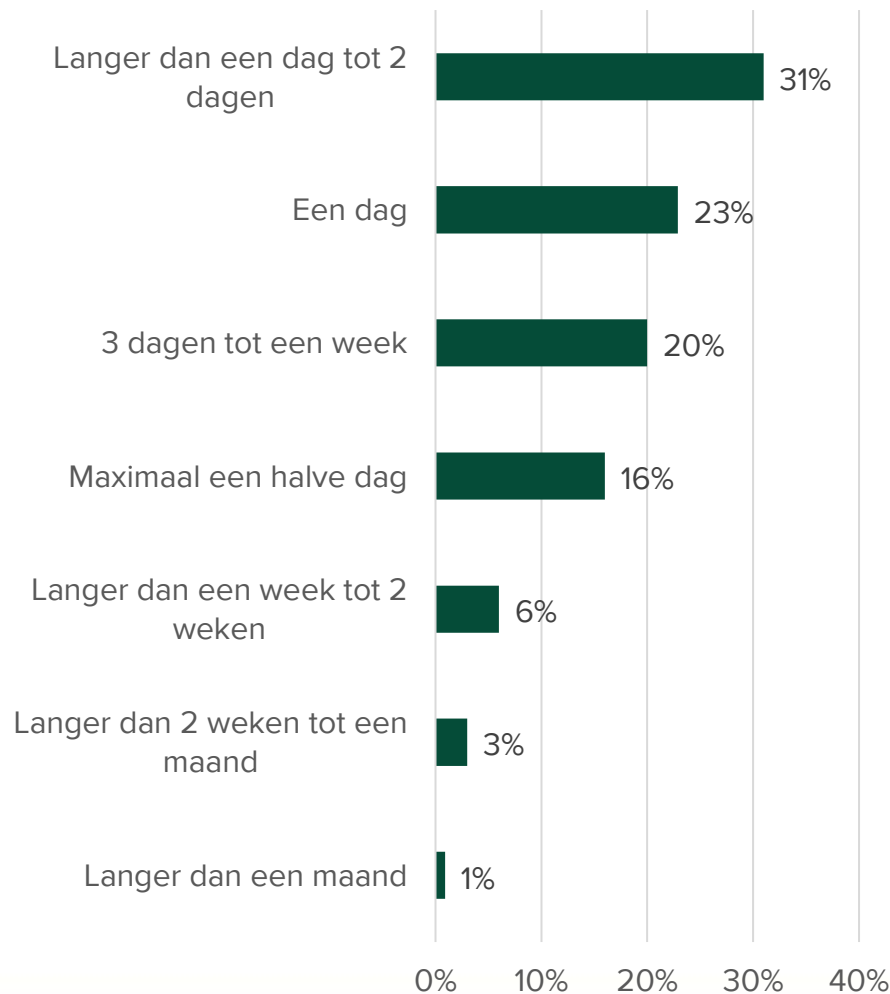
Laatste schilderklus

Hoe vaak en wat schilderen consumenten? (2/2)

De meeste consumenten ronden de schilderklus in enkele dagen af. De redenen om te beginnen met de schilderklus waren divers: zowel onderhoud, opknappen of upcycling ook een andere kleur wordt veel genoemd. In de categorie 'anders', werden verbouwing, renovatie en kind het huis uit vooral genoemd.

Hoe lang was je bezig met je laatste schilderklus?

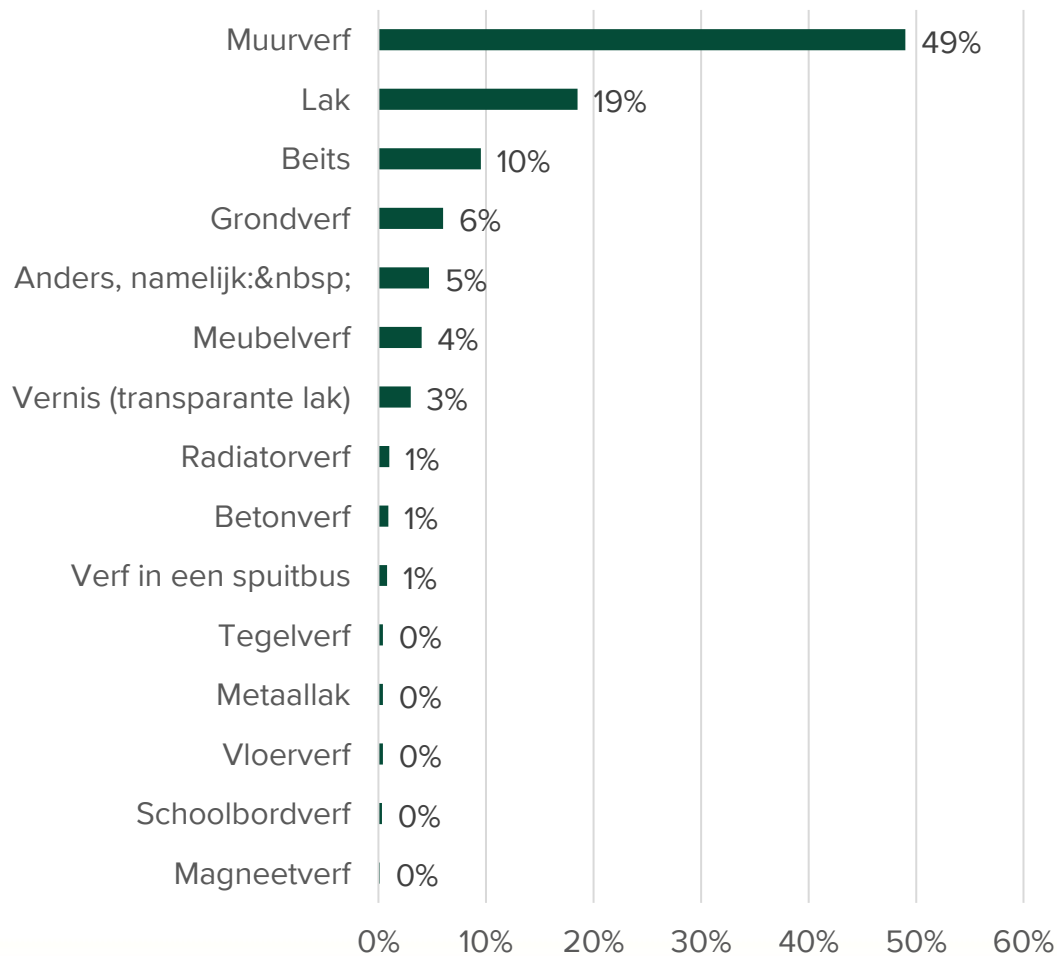
Wat was de reden dat je dit ging schilderen?

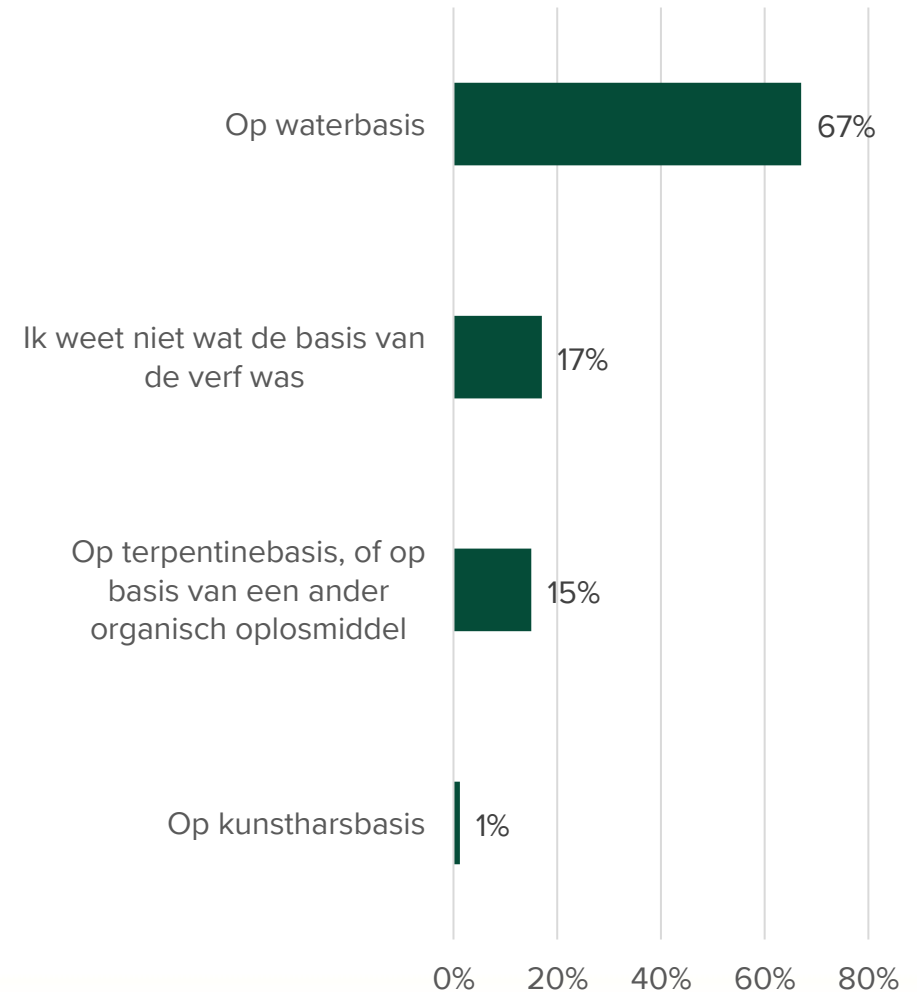
Welke verf gebruiken consumenten?

De meest gebruikte verf is muurverf (bijna de helft van de schilderklussen), gevolgd door lak en beits. In de categorie 'anders' werden specifieke soorten verf genoemd, zoals houtverf, schimmelwerende verf of tuinbeits. Opvallend is dat bijna 1/5^e van de respondenten niet weet welke basis de door hen gebruikte verf heeft. De meeste respondenten gebruikten verf op waterbasis (2/3^e).

Wat voor soort verf heb je gebruikt tijdens je laatste schilderklus?

De verf die ik gebruikte was ...

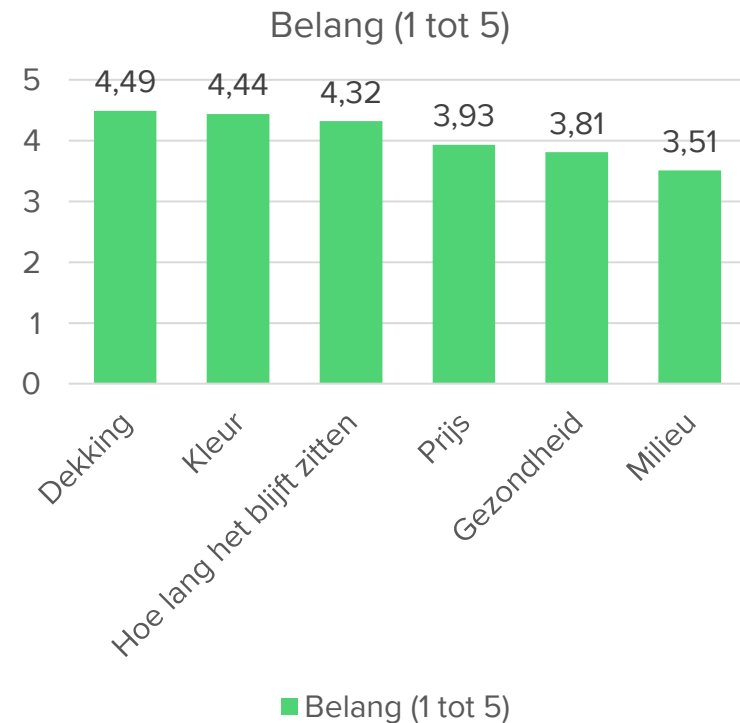
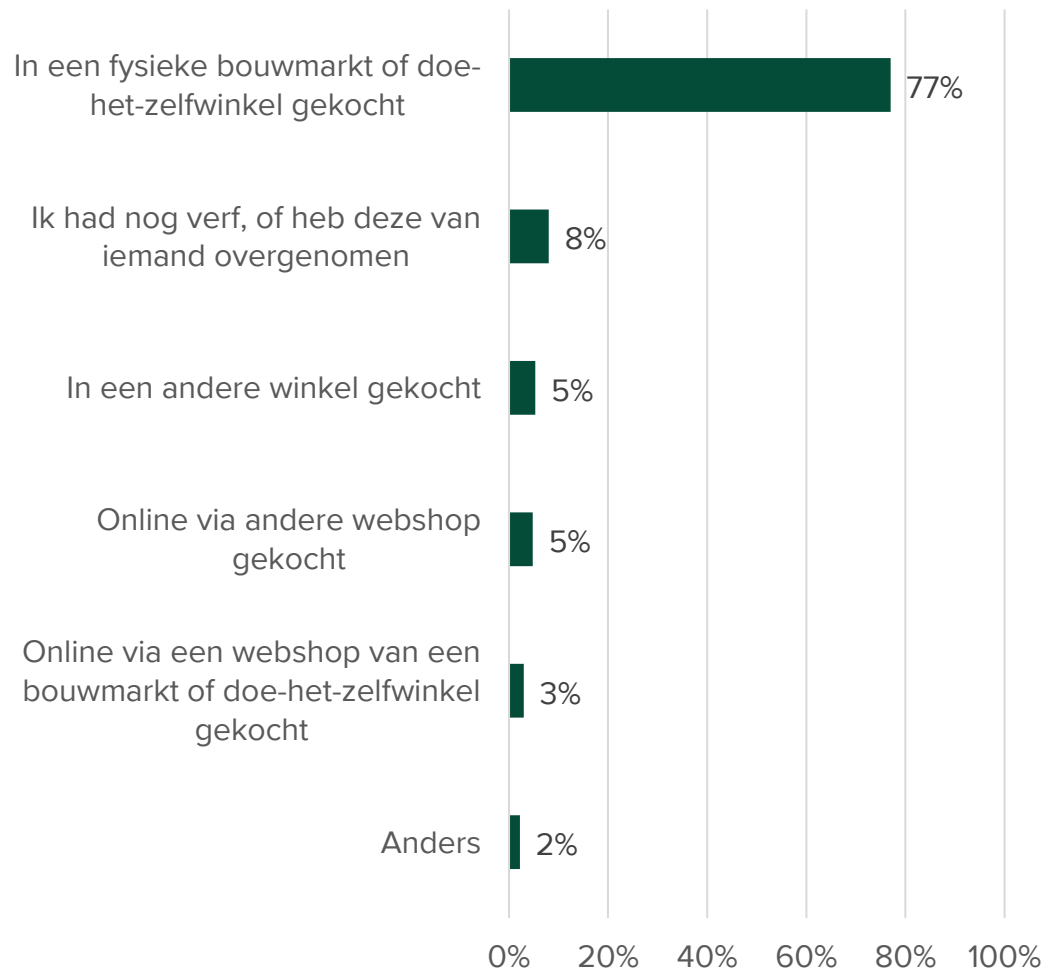

Aanschaf van de verf

Het overgrote deel van de consumenten koopt verf in de bouwmarkt of doe-het-zelf winkel, en veelal fysiek. Online komt bijna niet voor, slechts 5% koopt de verf online. Daarnaast is onderzocht wat consumenten het belangrijkste aspect vonden bij aanschaf van de verf. Milieu en gezondheid eindigen daarin onderaan, en de eigenschappen van de verf zijn zeer belangrijk (dekking, kleur, hoe lang het blijft zitten). Deze zijn zelfs leidend boven prijs.

Hoe kwam je aan deze verf?

BEWAREN EN AFDANKEN VAN MATERIALEN

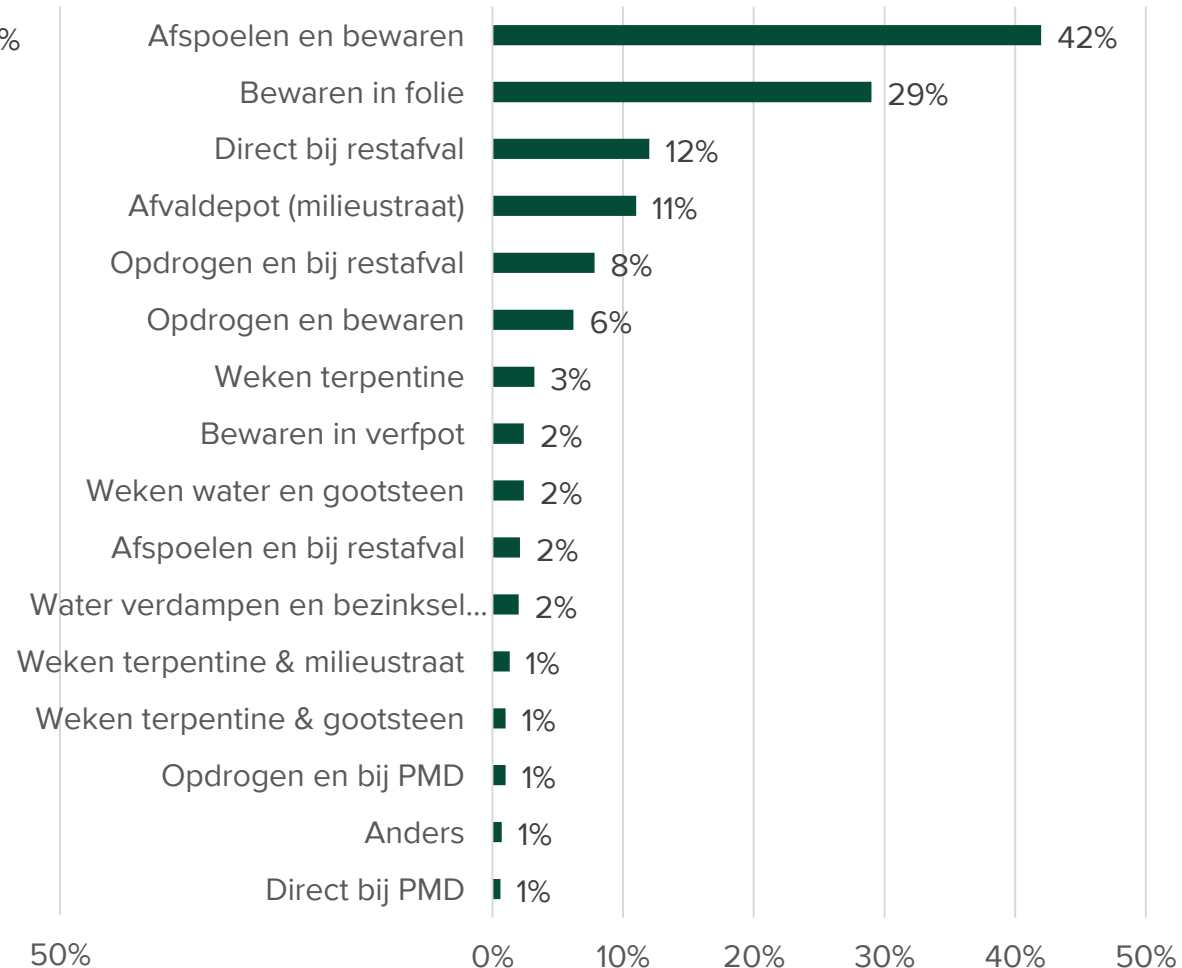
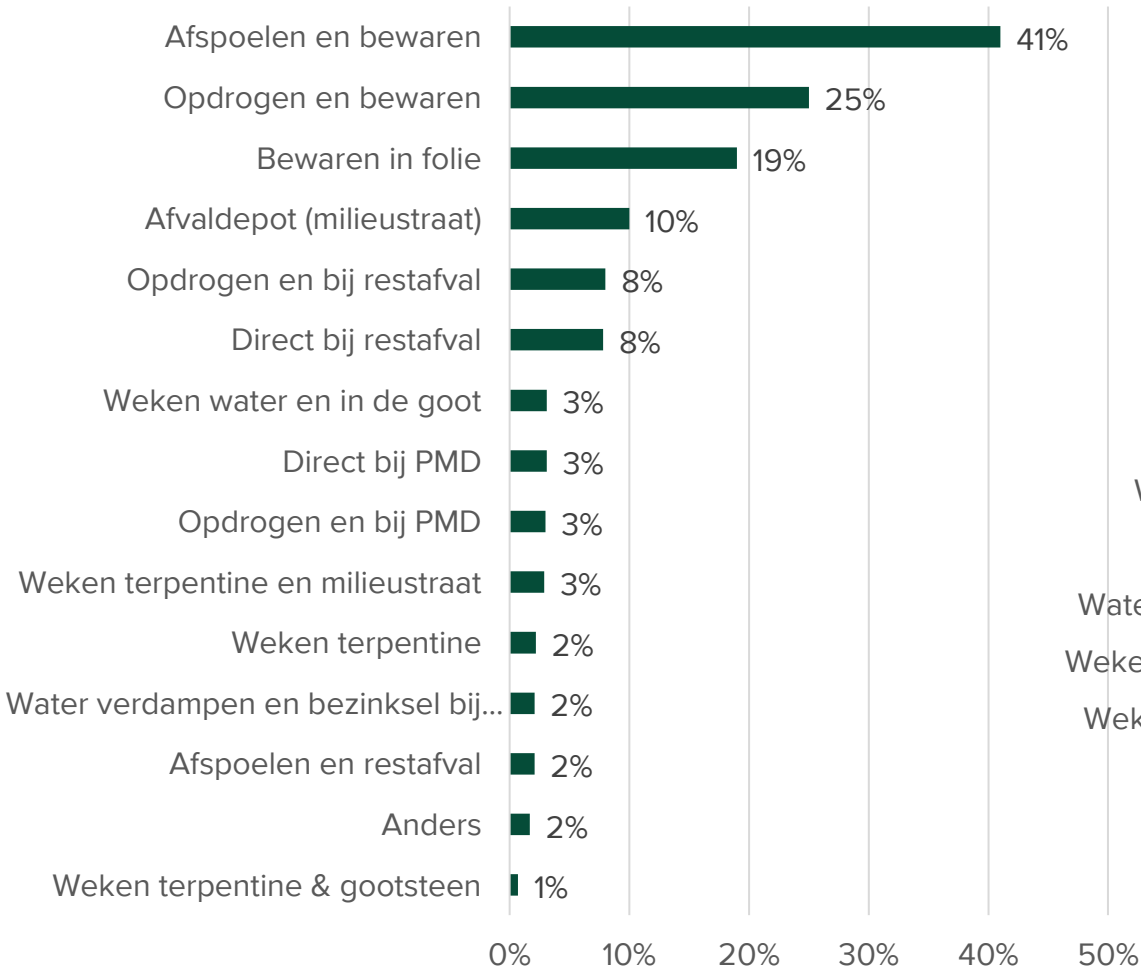

Bewaren gebruikte materialen tijdens klus (1/3)

Ten eerste werd gevraagd aan consumenten wat zij doen met hun materialen tussen het verven door (als men bijvoorbeeld een dag later weer verder gaat met het project). Verfbakjes en rollers die gebruikt zijn bij de schilderklus, spoelen de meeste consumenten af onder de kraan in de gootsteen ze bewaren deze vervolgens voor een volgende dag. Verf door de gootsteen spoelen (ongeacht of de materialen daarna werd weggegooid of bewaard) wordt dus door pakweg 45% van de consumenten gedaan. Een groot deel bewaart ook het bakje of de roller in folie, zonder deze eerst af te spoelen. En slechts 12% van de consumenten gooit de roller direct bij het restafval.

Verfbakje (N = 804)

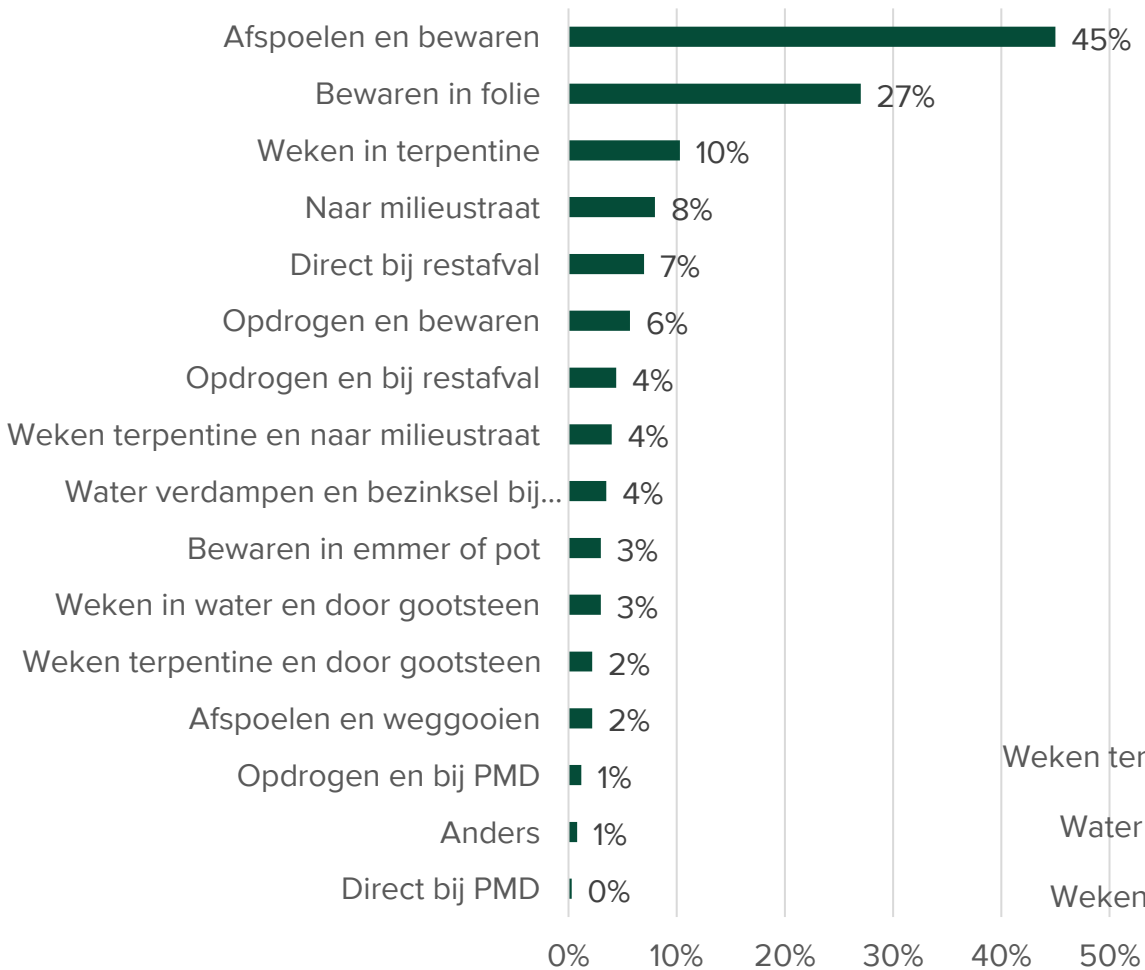
Roller (N = 817)

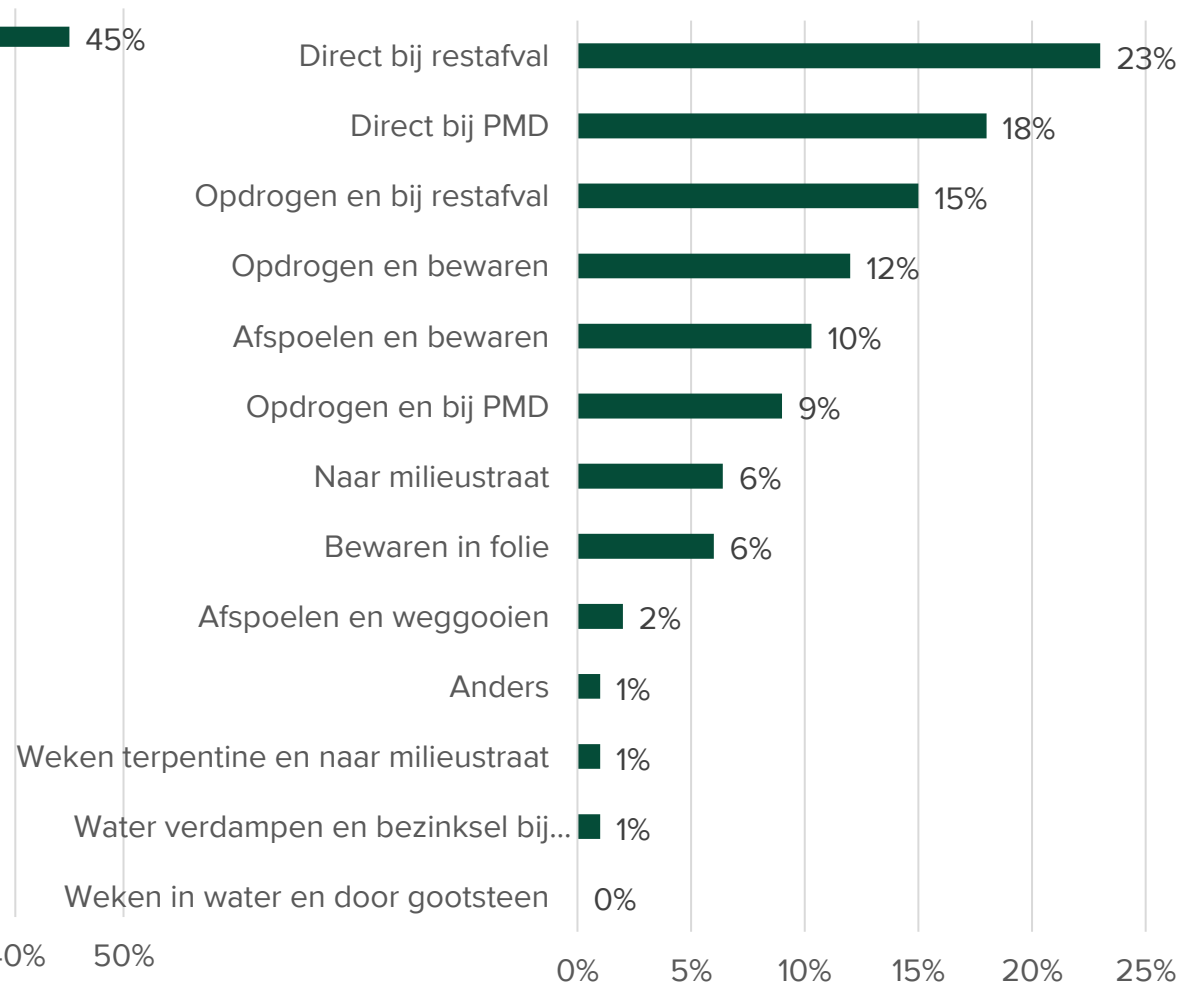
Bewaren gebruikte materialen tijdens klus (2/3)

Voor kwasten geldt dat bijna de helft van de consumenten deze afspoelen onder de kraan in de gootsteen en vervolgens de kwast bewaren voor een volgende dag. Kwasten afspoelen en/of water door de gootsteen spoelen (ongeacht of het daarna werd weggegooid of bewaard) wordt dus door pakweg 50% van de consumenten gedaan. Ook in folie wordt de kwast vaak bewaard (zonder afspoelen). Voor het plastic inzetbakje geldt dan weer dat men deze meestal direct weggooit.

Kwast (N = 894)

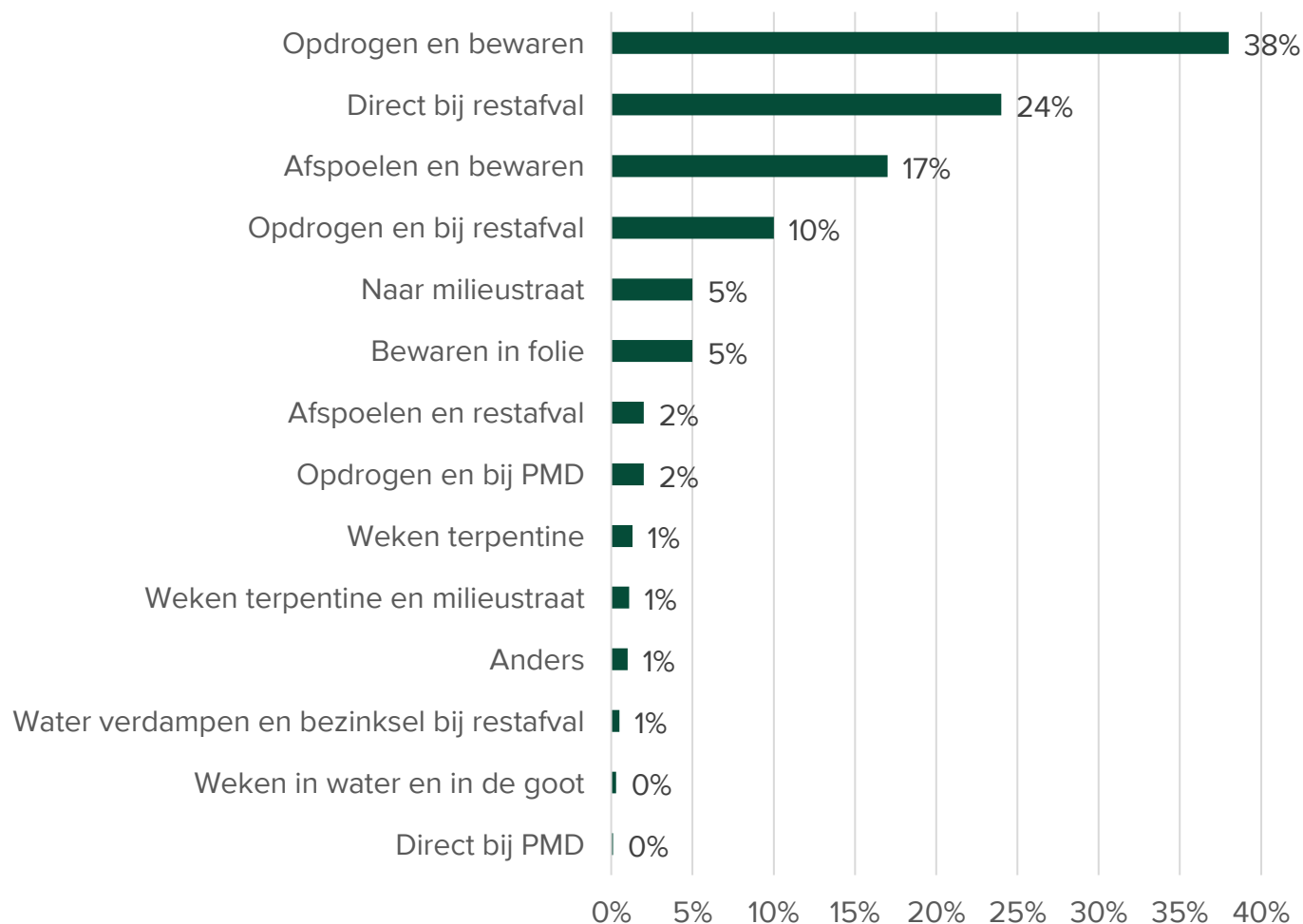
Plastic inzetbakje (N = 204)

Bewaren gebruikte materialen tijdens klus (3/3)

Roerhoutjes worden ook bewaard, maar ook vaak direct weggegooid bij het restafval. Als men ze bewaart, is er een aanzienlijke groep (17%) die zelfs het roerhoutje (binnen dezelfde schilderklus) afspoelt onder de kraan. Door de gootsteen spoelen van verfresten (ongeacht of het materiaal daarna werd weggegooid of bewaard) wordt dus door pakweg 19% van de consumenten gedaan.

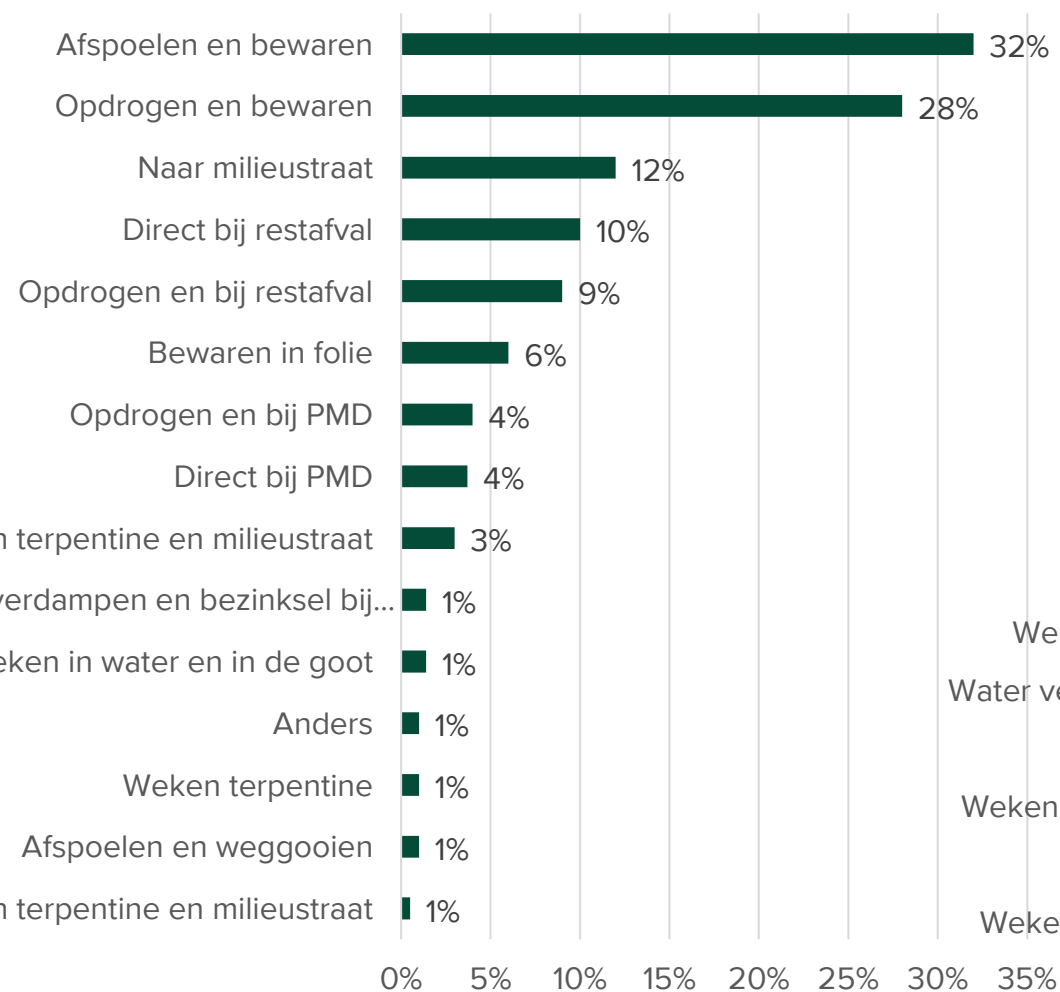
Roerhoutje (N = 790)

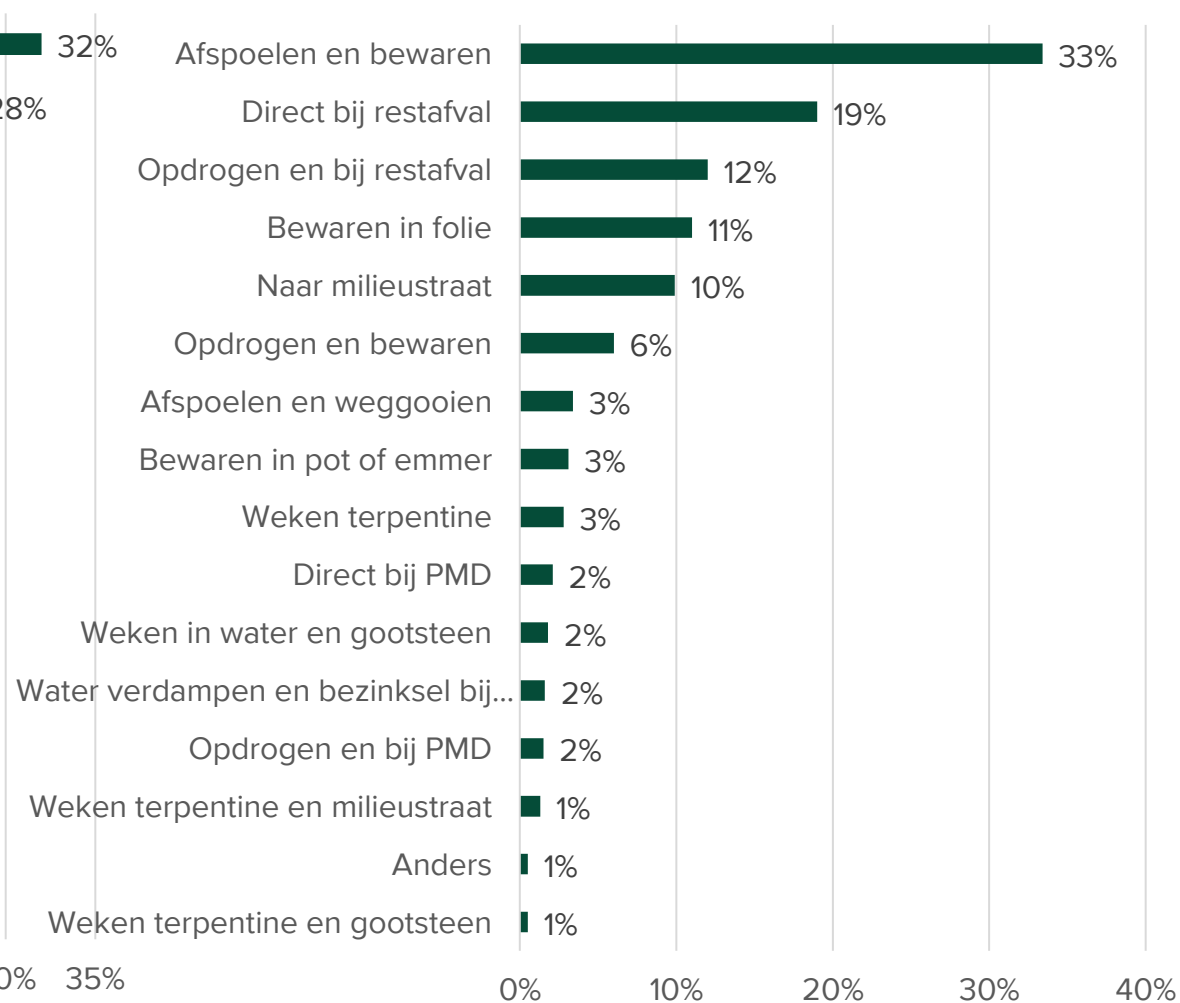
Afdanken gebruikte materialen (1/4)

Na de schilderklus, bewaren consumenten meestal hun verfbakje. De meesten spoelen het wel eerst af onder de kraan in de gootsteen. Voor rollers geldt dat men dit ofwel afspoelt en bewaart, of weggooit bij het restafval. Het afspoelen van bakjes en rollers (ongeacht of het daarna werd weggegooid of bewaard) wordt dus door pakweg 34 - 38% van de consumenten gedaan nadat ze klaar zijn met hun schilderklus. Tussen het schilderen door (bij een meerdaagse schilderklus) werd materiaal ook afgespoeld, zagen we in vorige slides. Samenvattend worden kwasten, rollers en verfbakjes dus vaker afgespoeld en waardoor verfresten in de riolering terecht komen.

Verfbakje (N = 804)

Roller (N = 817)

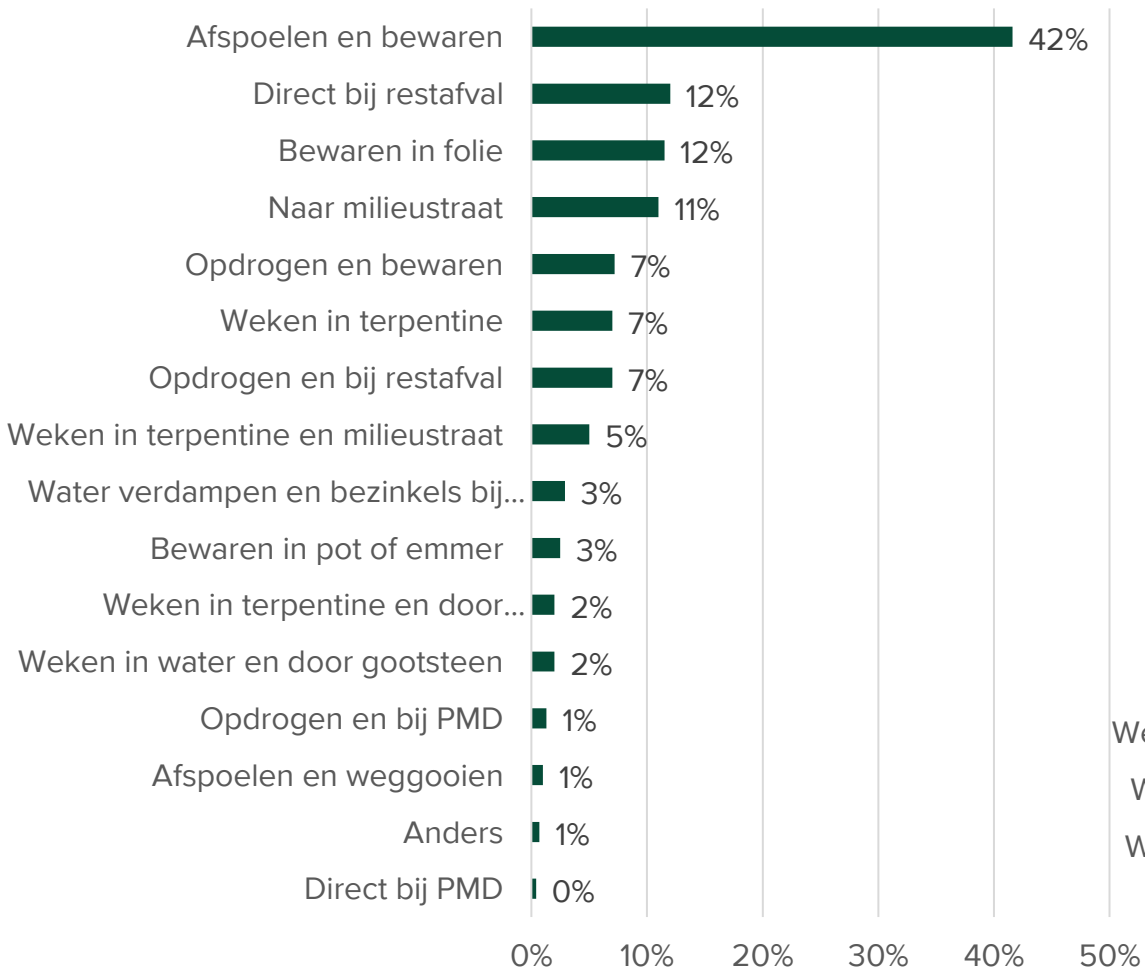

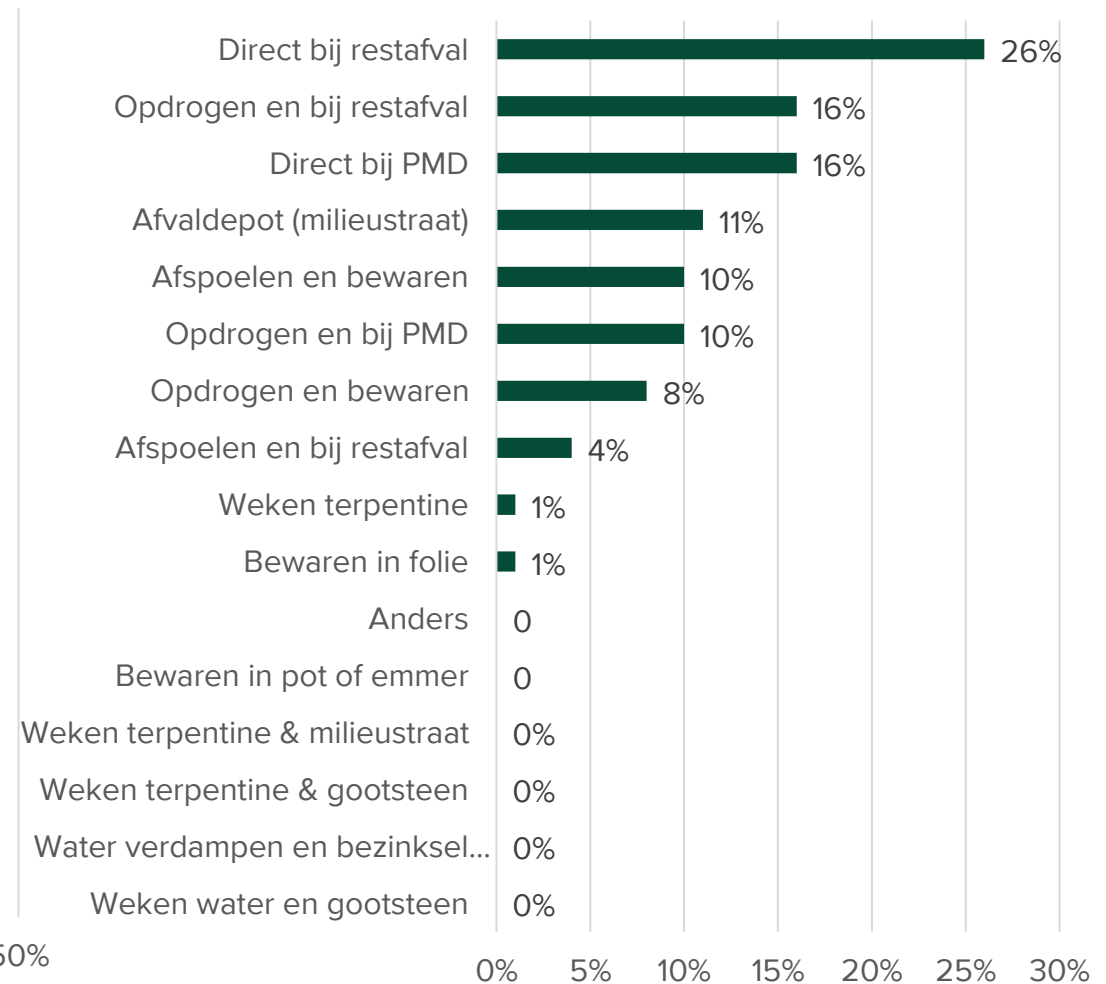
Afdanken gebruikte materialen (2/4)

Voor kwasten geldt dat consumenten deze veelal afspoelen onder de kraan in de gootsteen en vervolgens de kwast bewaren voor een volgende klus. Kwasten worden hiermee vaker afgespoeld dan rollers (zie vorige slides 44% vs. 35%). Kwasten worden dus in totaal door bijna de helft van de consumenten afgespoeld. Ook wordt de kwast vaak bewaard in folie(zonder afspoelen). Slechts 12% gooit de kwast direct bij het restafval. Voor het plastic inzetbakje geldt dan weer dat men deze meestal direct weggooit, de meesten bij restafval maar ook nog een deel bij het PMD.

Kwast (N = 894)

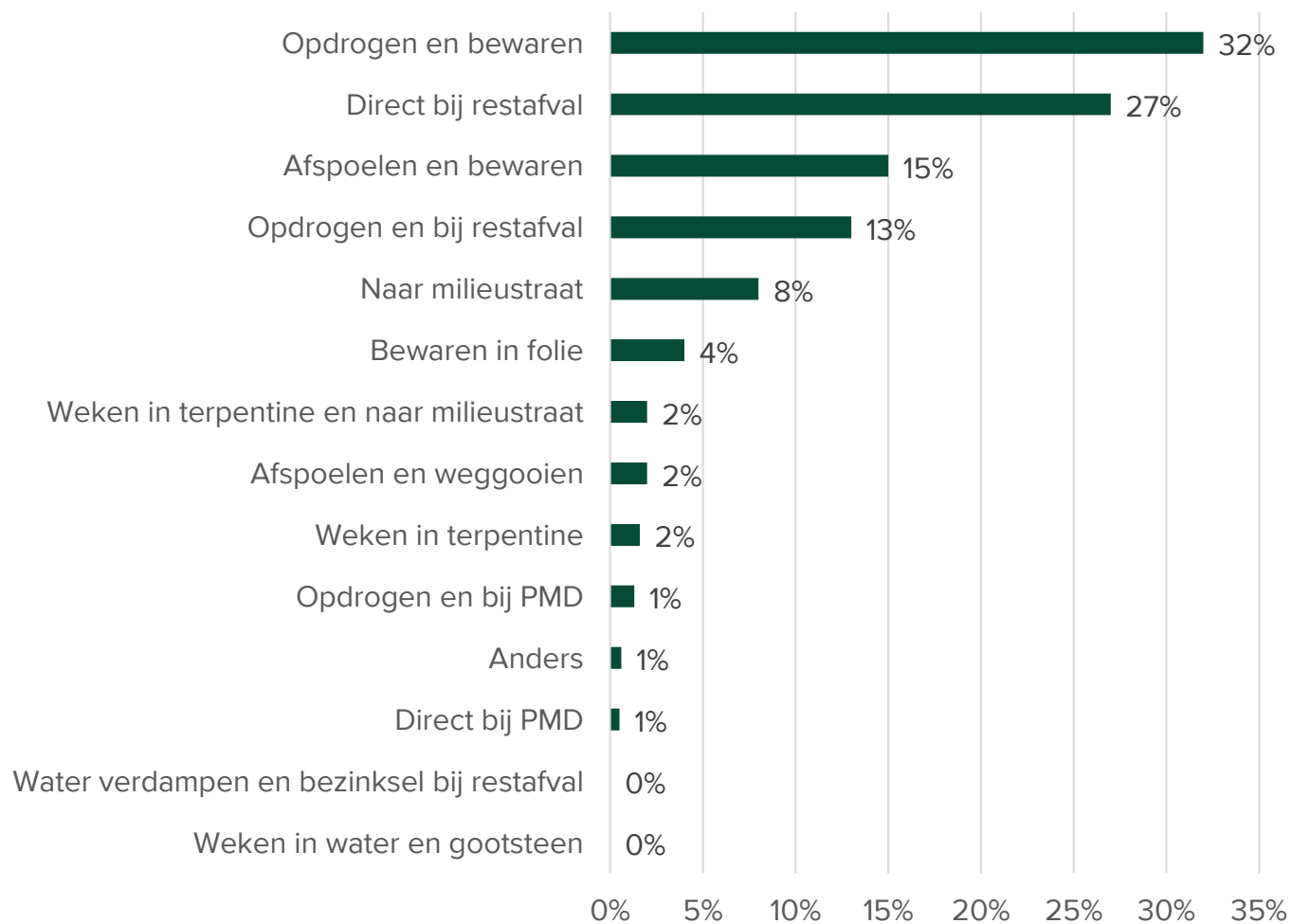
Plastic inzetbakje (N = 204)

Afdanken gebruikte materialen (3/4)

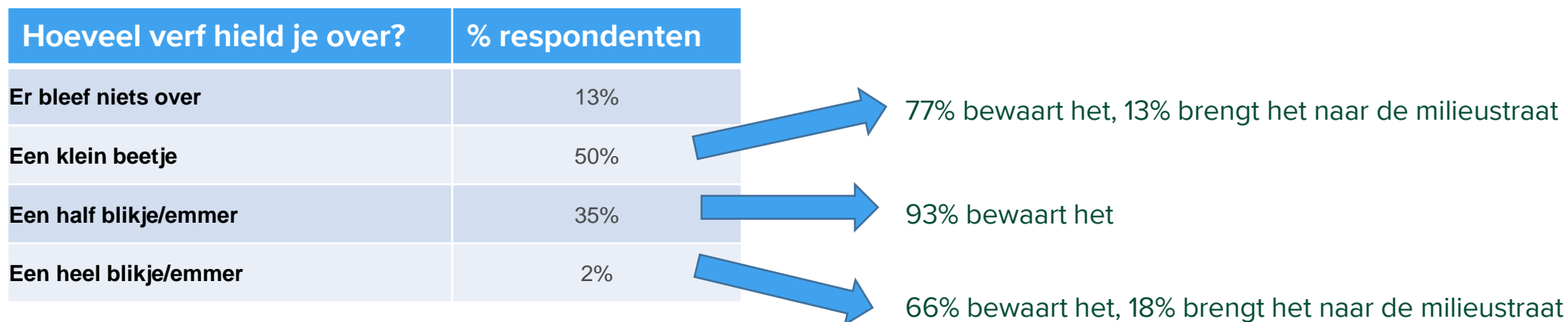
Roerhoutjes worden ook bewaard, maar ook vaak weggegooid bij het restafval. En ook roerhoutjes worden nog door 15% - 17% van de consumenten afgespoeld onder de kraan.

Roerhoutje (N = 790)

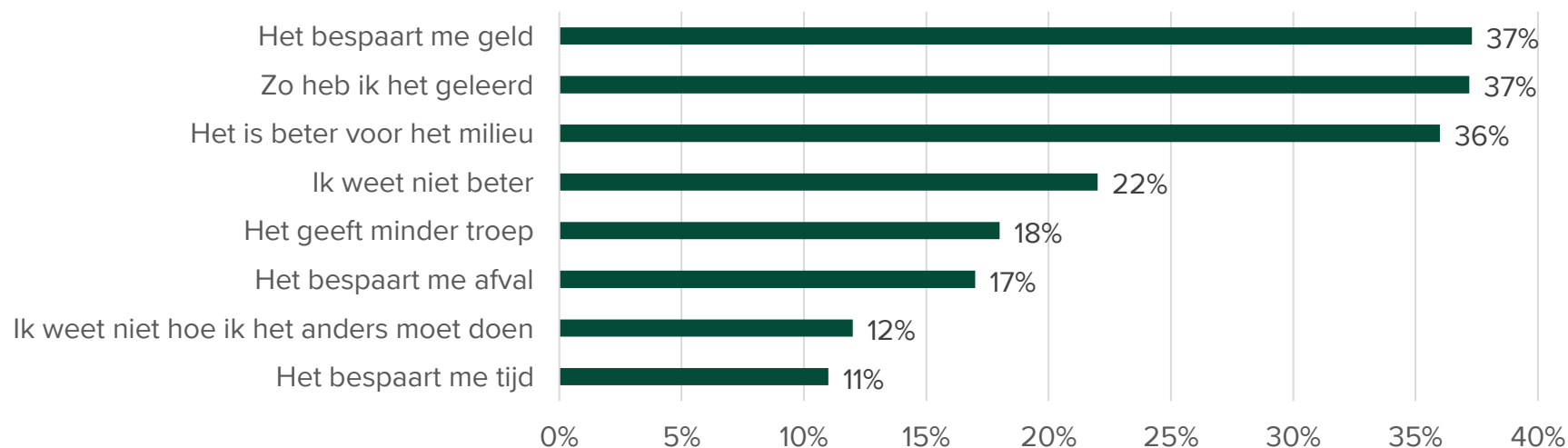

Afdanken gebruikte materialen (4/4)

De meeste consumenten houden na de schilderklus wel wat verf over. De meesten bewaren dit, en op de tweede plek brengen consumenten dit ook wel naar de milieustraat. Slechts 5 à 6% gooit het weg bij het restafval. Qua motieven is te zien dat de meeste consumenten vanwege geldbesparing, uit gewoonte of vanwege het milieu handelen zoals ze doen. Dit is opvallend, omdat de meeste consumenten niet de meest milieuvriendelijke keuze maken (afspoelen onder de kraan).

Wat zijn voor jou redenen om zo om te gaan met de gebruikte materialen?

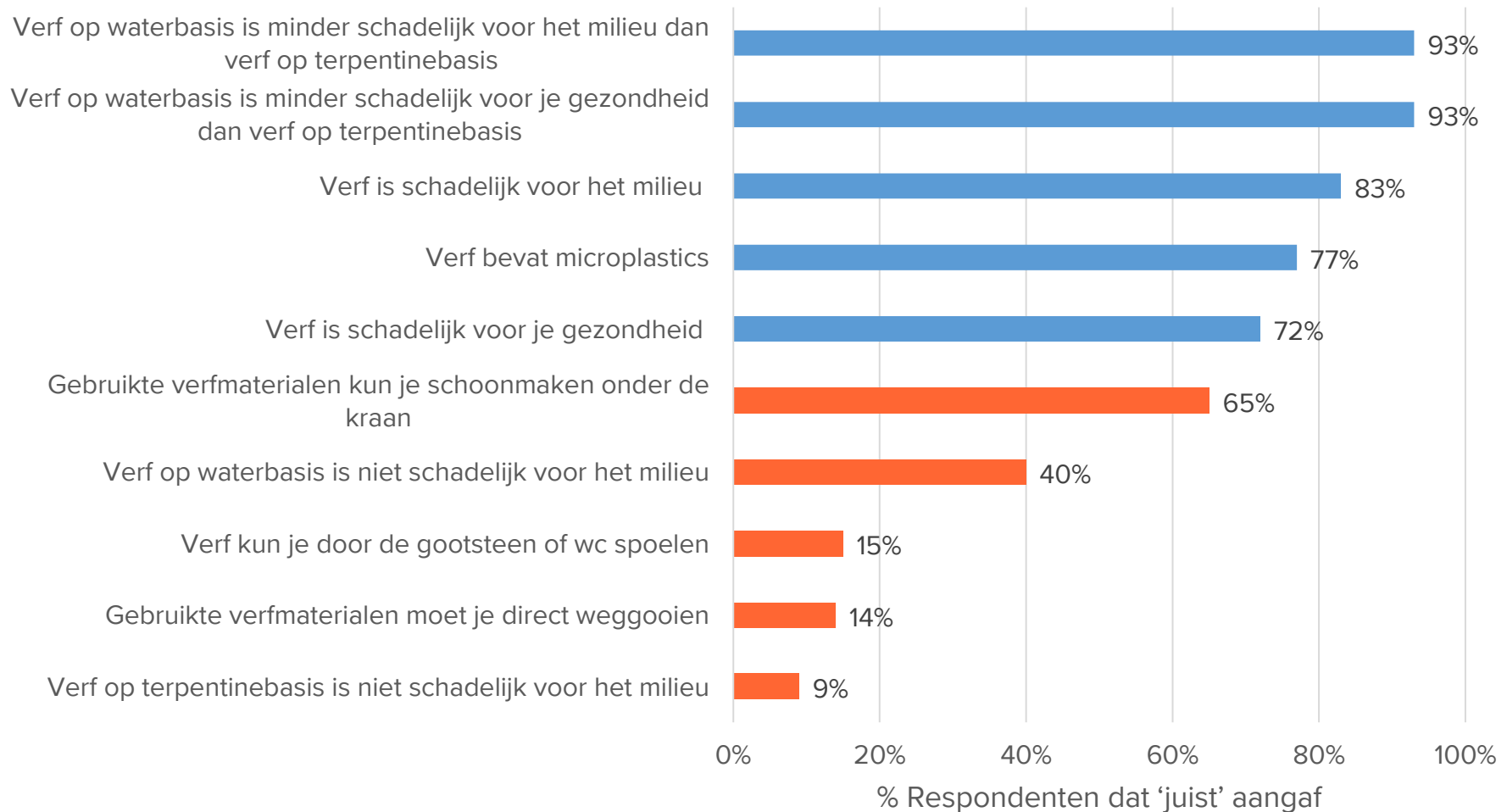
KENNIS EN OPVATTINGEN

Kennis over verfgebruik

De meeste consumenten weten de juiste stellingen te vinden, maar opvallend is dat 65% van de consumenten ten onrechte denkt dat je gebruikte verfmaterialen kan schoonmaken onder de kraan, terwijl dit schadelijk is voor het milieu. Ook denkt nog 40% ten onrechte dat verf op waterbasis niet schadelijk is voor het milieu. Gemiddeld beantwoorden consumenten bijna 8 stellingen (7,7) juist.

Beantwoord de volgende stellingen

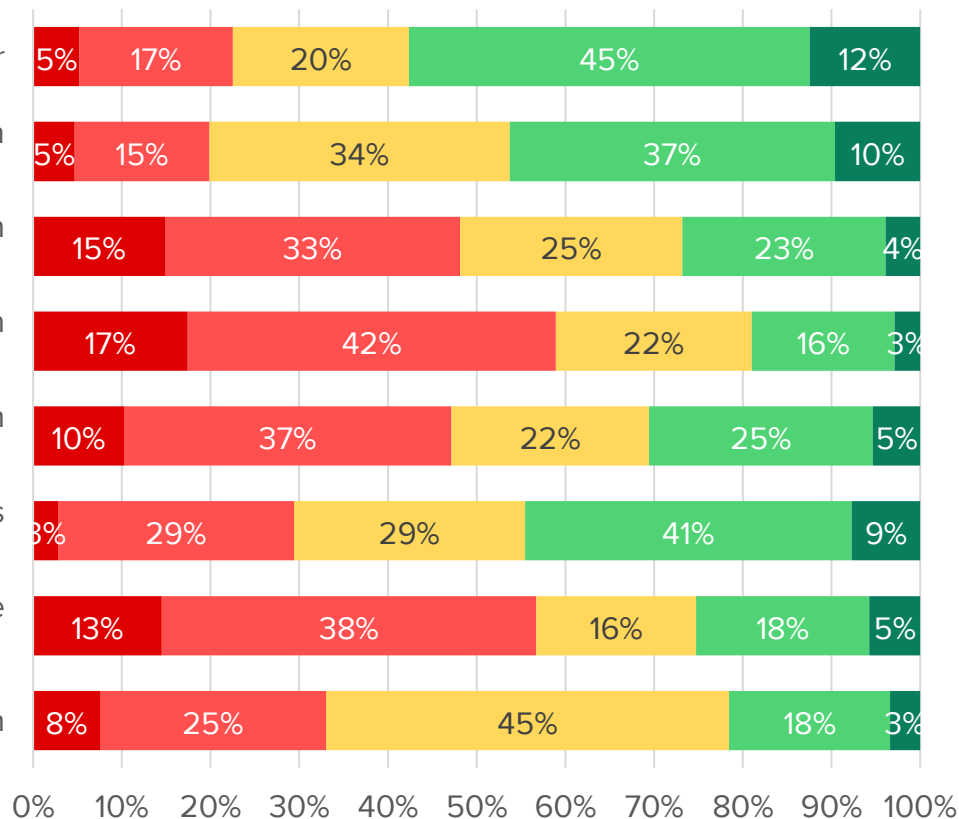
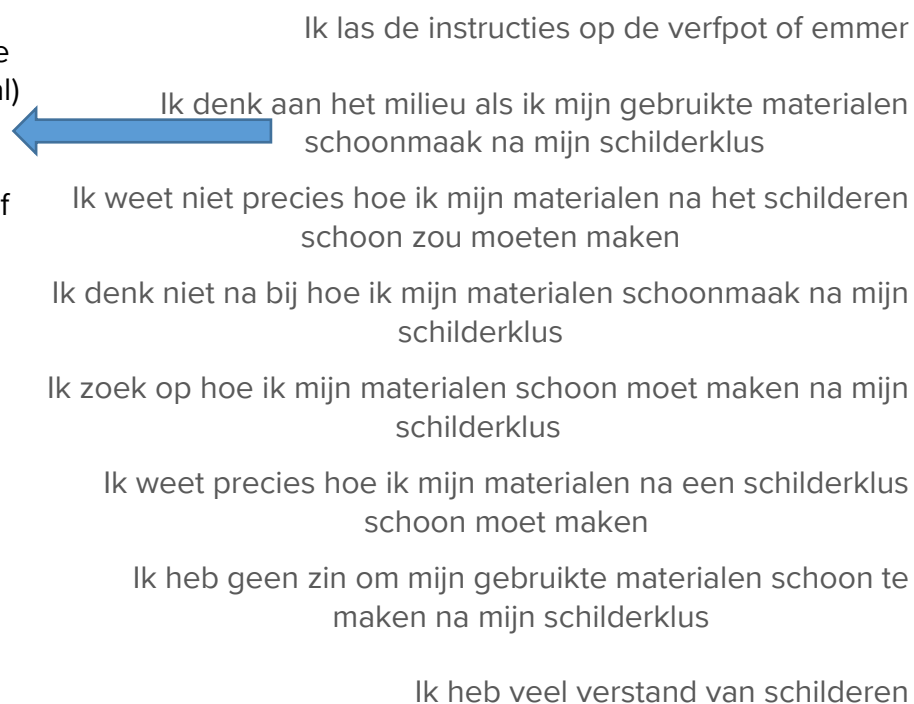
Opvattingen over schilderen

Een vijfde van de Nederlanders (22%) geeft aan veel verstand te hebben van schilderen. Iets meer mensen (27%) weten niet precies hoe ze materialen na het schilderen schoon zouden moeten maken, de helft geeft aan dit wel precies te weten. 30% van de mensen zoekt op hoe dit moet en 57% leest de instructies op de verfpot of -emmer, terwijl één vijfde (19%) er niet bij nadenkt. Een kwart (23%) van de Nederlanders heeft ook geen zin om gebruikte materialen schoon te maken na de schilderklus

Verder denkt bijna de helft van de Nederlanders (47%) aan het milieu bij het schoonmaken van gebruikte materialen.

In hoeverre zijn deze stellingen op jou van toepassing?

62% van de respondenten die het hier (helemaal) mee eens is, spoelt zijn kwast onder de kraan af

■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Neutraal/ weet ik niet ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

Opvattingen over schilderen aanvulling

Van de mensen die aangeven aan het milieu te denken, spoelt 62% alsnog hun kwast, roller of bakje af onder de kraan (bovenste tabel). Van de mensen die aangeeft zijn kwast/roller/verfbakje af te spoelen onder de kraan, denkt 43% aan het milieu (onderste tabel).

	Niet afgespoeld onder kraan	Afgespoeld onder kraan	
Denkt niet aan milieu	36%	64%	100%
Denkt aan milieu	38%	62%	100%

	Denkt niet aan milieu	Denkt aan milieu	
Niet afgespoeld onder kraan	55%	45%	100%
Niet afgespoeld onder kraan	57%	43%	100%

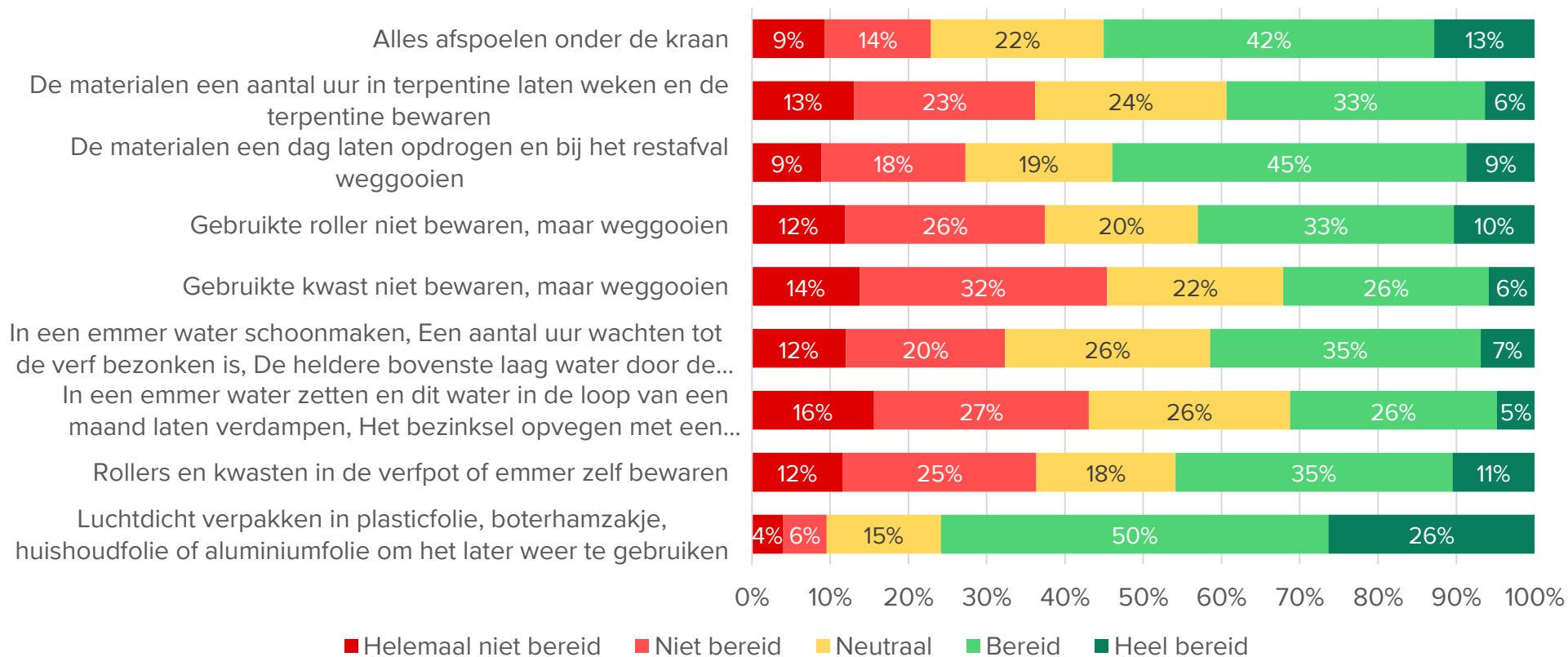
BEREIDHEID EN INFORMATIEVOORZIENING

Bereidheid omgang schildermaterialen

Deze bereidheid is uitgevraagd voordat mensen informatie kregen over de juiste manier van omgang met schildermaterialen. Verreweg de meeste mensen zijn bereid om de materialen luchtdicht te verpakken in folie om het later weer te gebruiken. Ook geeft een meerderheid aan bereid te zijn alles af te spoelen onder de kraan, de materialen een dag laten opdrogen en weg te gooien en de rollers en kwasten bewaren in de verfpot of emmer zelf. Opvallend is dat de meeste mensen aangeven niet bereid te zijn de gebruikte kwast weg te gooien en niet te bewaren.

In hoeverre ben je bereid om als volgt om te gaan met gebruikte schildermaterialen?

Beweegredenen huidig gedrag

Een derde (33%) van de Nederlanders geeft aan al op een milieuvriendelijke manier om te gaan met gebruikte verfmaterialen (ondanks hoge cijfers van mensen die materialen afspoelen onder de kraan). Verder speelt gewoonte een grote rol, gevolgd door gemak, kosten en tijd. Een klein deel geeft aan niet te weten hoe het moet.

Wat zijn voor jou redenen om niet op een andere manier met gebruikte verfmaterialen om te gaan?*

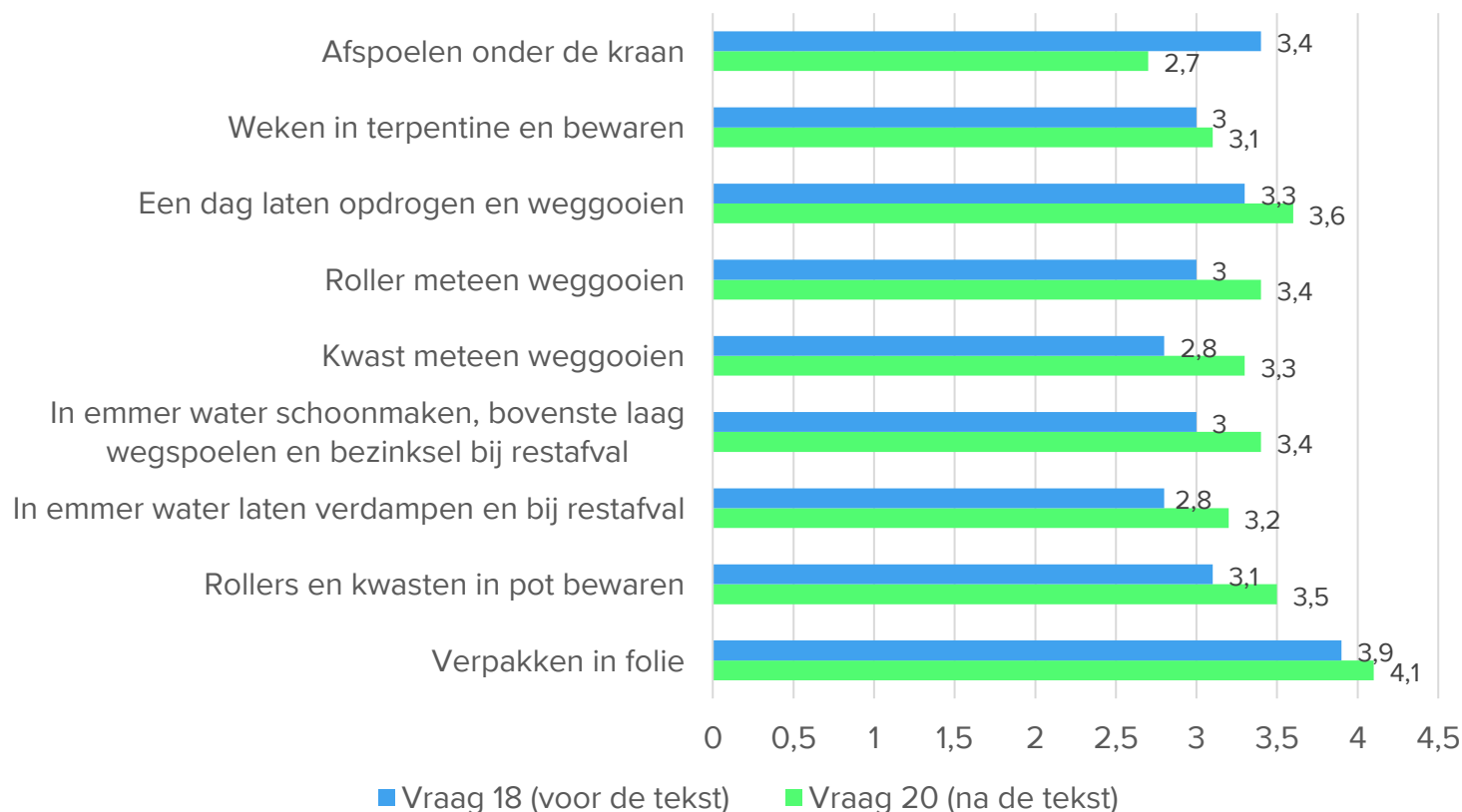
42% van deze groep spoelt zijn kwast onder de kraan af.

Toename of afname bereidheid na lezen tekst?

De respondenten werd een tekst voorgelegd over het risico van microplastics bij het afspoelen van de kwast, rollers, etc. onder de kraan. Voor en na het lezen van de tekst konden respondenten hun bereidheid voor bepaalde gedragingen aangeven. In de tabel is te zien dat de bereidheid na het lezen van informatie over het algemeen toeneemt en bij afspoelen onder de kraan afneemt, maar niet in sterke mate. Het weken in terpentine en bewaren en verpakken in folie laat de kleinste toename zien.

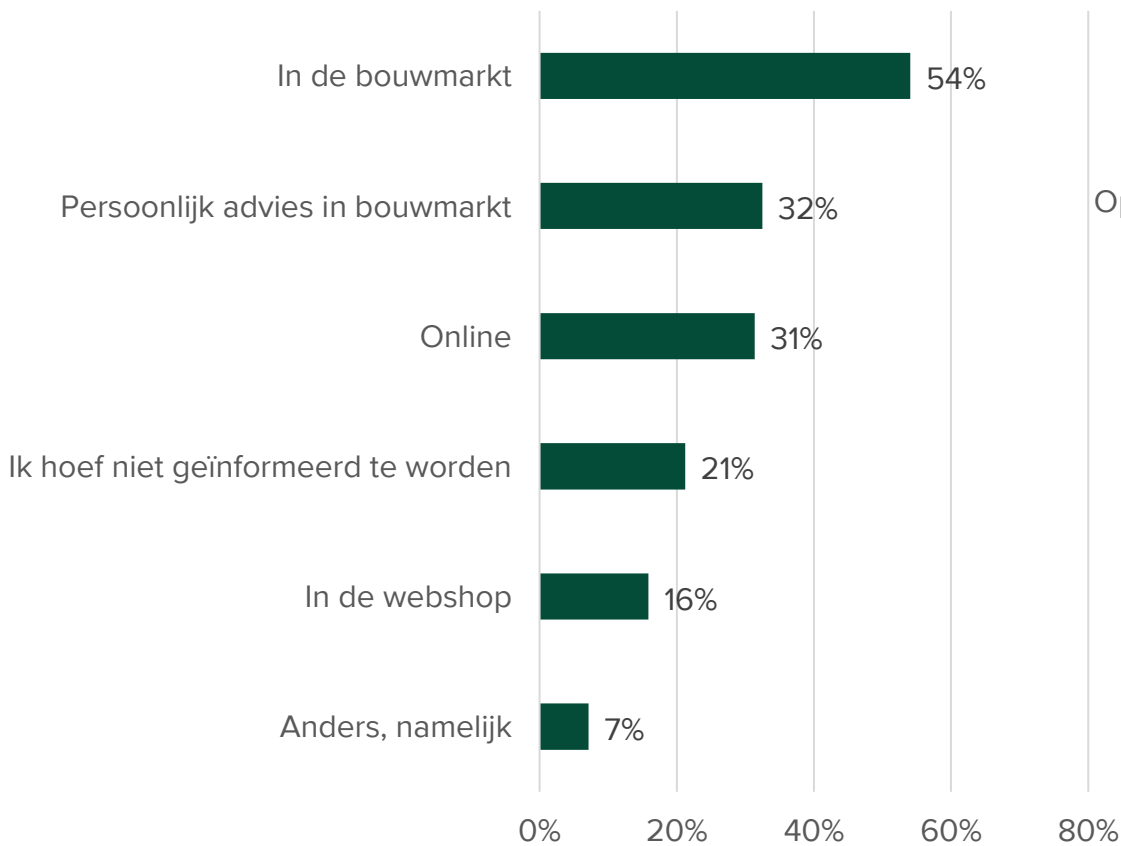
In hoeverre ben je bereid om als volgt om te gaan met gebruikte schildermaterialen?

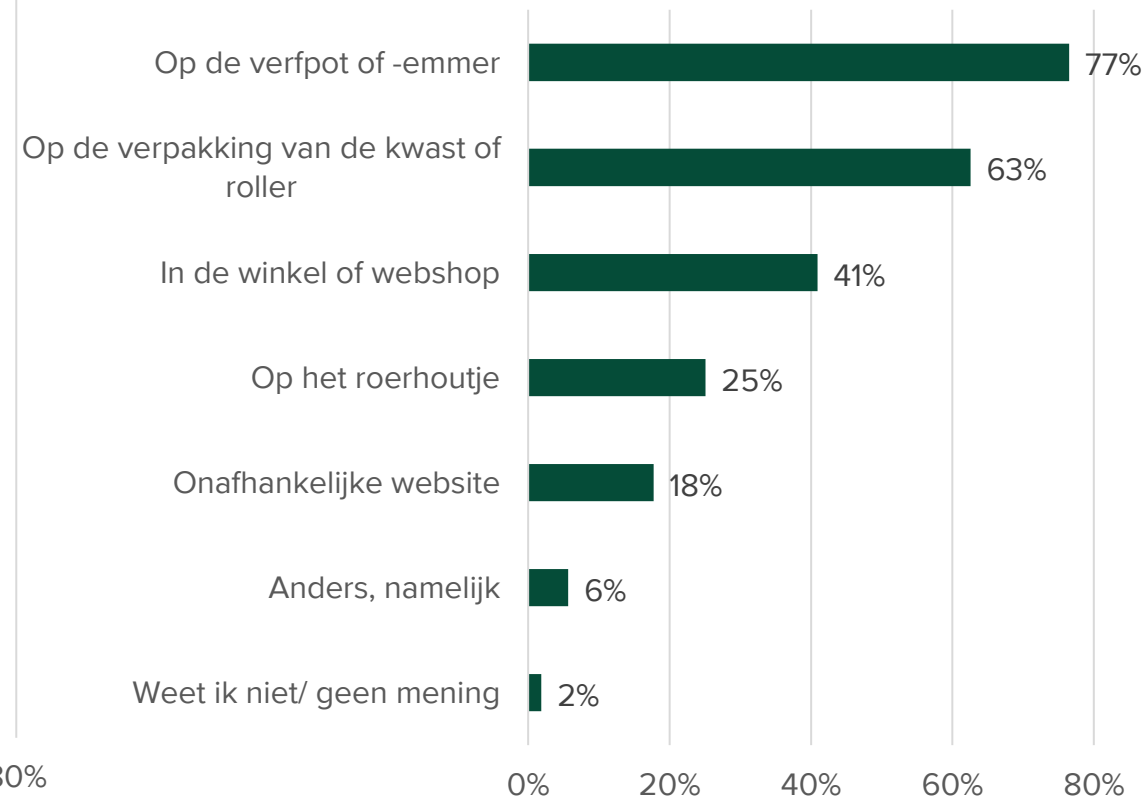
Voorkeur voor informatievoorziening

Mensen geven aan het liefst geïnformeerd te worden over het juist omgaan met verfmaterialen in de bouwmarkt, eventueel met persoonlijk advies, gevolgd door online. De informatie zou op de verfpot of –emmer moeten staan, of op de verpakking van de kwast of roller. In de categorie ‘anders’ bij de vraag hoe men het liefst geïnformeerd wordt, werd vooral genoemd op de verpakking van het product zelf of op een flyer/folder.

Hoe wil je het liefst geïnformeerd worden over het juist omgaan met de verfmaterialen na een schilderklus?*

Waar zou de informatie over het juist omgaan met gebruikte verfmaterialen en verfstresten volgens jou moeten staan?*

Aanbevelingen communicatie

De communicatiedoelgroep bestaat uit heel Nederland, vanaf 18 jaar. Onderzoek laat nauwelijks verschillen op basis van demografische kenmerken in behoeften, overtuigingen en gedrag zien. Wel zien we dat jongeren meer bewust zijn van de impact van verf op waterbasis.

We zien dat een groot deel van de respondenten bewuste keuzes denkt te maken en wil maken voor het milieu, echter het juiste gedrag blijft achter.

- Onvoldoende kennis over bewaren en afspoelen. En wat de meest duurzame keuze is.
- Onbewust versus bewust gedrag. Om gedrag te veranderen is het nodig om het nieuwe gedrag te triggeren en mogelijk en makkelijk te maken.
- Verder denken we dat het voor consumenten een belemmering zou kunnen zijn om nieuwe materialen aan te schaffen, dat kost namelijk geld, terwijl met afspoelen je het vaker kunt gebruiken.

Wij adviseren een campagne waarin we:

1. De consument voorlichten over de meest duurzame keuze
2. Werken met een gedragsinterventie waarmee we nieuw (juist) gedrag stimuleren, en direct mogelijk maken.
We ontwikkelen de interventies op basis van gedragsinzichten: welke obstakels worden er ervaren, wat motiveert de specifieke doelgroep? Wat zijn de echte drijfveren achter het gedrag? Naast bewuste processen, brengen we ook de onbewuste en automatische processen in kaart. Als je weet wat er gebeurt in het gat (intentie-gedrag-kloof) tussen intentie en gedrag, weet je immers ook hoe je dit gat overbrugt. Vaak zit het vooral in het gemakkelijker en aantrekkelijker (Ability) maken van het gewenste gedrag, zodat mensen zich automatisch aanpassen.

Daarbij dient rekening gehouden worden met:

- Lange adem. Gedragsverandering behoeft een lange adem: veel herhaling en eenduidigheid. Het veranderen van gedrag kost energie. De mens is zo ingesteld dit te voorkomen. Daarom moet iemand bewust kiezen op basis van intrinsieke motivatie. En dit vervolgens inbedden in dagelijkse patronen zodat het een automatisme is. Dit heeft tijd nodig. En veel herhaling, vergoten beschikbaarheid nieuwe keuzes en maatregelen om oud gedrag te bemoeilijken.
- Impact maken door juiste media/middelenmix. We zien dat de meeste mensen graag in de winkel worden geïnformeerd, en ook de gebruiksaanwijzingen/ communicatie graag terug zien op de producten zelf

SAMENVATTING

HUIDIG GEDRAG BIJ SCHILDERKLUSSEN

Nederlanders spoelen gebruikte verfmaterialen vaak af onder de kraan.

De meeste mensen hebben in de afgelopen drie jaar één tot drie keer geschilderd, ze schilderden voornamelijk muren, plafonds of kozijnen. Er werd vooral geschilderd voor onderhoud, om iets op te knappen, ter *upcycling* of omdat men een nieuwe kleur wilde. De schilderklus duurde vaak één tot twee dagen. Er werd vooral muurverf gebruikt en de verf was in twee derde van de gevallen op waterbasis. Een op de vijf mensen weet niet wat de basis van de verf die ze gebruikt hebben was. Mensen kopen in veruit de meeste gevallen in een fysieke bouwmarkt of doe-het-zelfwinkel en bijna niet online. Factoren die mensen belangrijk vinden bij verf zijn dekking, kleur en hoelang het blijft zitten, waarbij prijs minder belangrijk is. Gezondheid en milieu zijn het minst belangrijk voor mensen bij aanschaf van verf.

Tussen schilderklussen door bewaren de meeste mensen de gebruikte schildermaterialen om ze weer te kunnen gebruiken. Dit geldt voor verfbakjes, rollers, kwasten en roerhoutjes. Ze spoelen deze materialen eerst af onder de kraan in de gootsteen, met uitzondering van het roerhoutje, die laten ze eerst opdrogen. Rollers en kwasten worden ook wel bewaard in folie, maar in mindere mate.

Na de schilderklus is een vergelijkbaar beeld zichtbaar, waarbij de meeste mensen de rollers, kwasten en verfbakjes eerst afspoelen en dan bewaren. Direct bij restafval weggooien wordt daarna als meest genoemd bij rollers en kwasten. Naar de milieustraat brengen wordt steeds door ongeveer een tiende van de mensen genoemd en bewaren in de verfpot of emmer wordt slechts door een klein aantal mensen genoemd. De verf die in de meeste gevallen van de schilderklussen overblijft wordt door de meeste mensen bewaard, een klein deel brengt het naar de milieustraat. De redenen die mensen opgeven om op hun huidige manier om te gaan met de gebruikte materialen zijn dat het geld bespaard, mensen het zo geleerd hebben en de overtuiging hebben dat het beter is voor het milieu.

KENNIS, BEREIDHEID EN INFORMATIE

Er is bereidheid om op de juiste manier om te gaan met de verfmaterialen. Informatievoorziening wil men het liefst in de fysieke bouwmarkt en op de verfmaterialen zelf.

Twee derde van de mensen denkt dat gebruikte verfmaterialen onder de kraan schoon kunnen worden gemaakt, terwijl de helft van de mensen wel aangeeft precies te weten hoe ze materialen na een schilderklus op de juiste manier moeten schoonmaken. Ook geeft bijna de helft aan dat ze aan het milieu denken bij het schoonmaken van materialen. Vier op de tien denkt bovendien dat verf op waterbasis niet schadelijk is voor het milieu. Verder bezit men wel de juiste kennis over de schadelijkheid van verf op terpentijnbasis in tegenstelling tot verf op waterbasis en weten ze dat verf microplastics bevat en schadelijk voor het milieu en de gezondheid is. Een meerderheid van de mensen leest instructies op de verfpot of -emmer, een derde zoekt op hoe het de verfmaterialen schoon te maken. Een kwart heeft geen zin om de gebruikte materialen schoon te maken na een schilderklus.

Nederlanders zijn in bepaalde mate bereid om juist om te gaan met de gebruikte materialen op de volgende manieren: ze zijn bereid materialen luchtdicht te verpakken in folie om het later weer te gebruiken, een dag te laten drogen om weer te gebruiken en kwasten en rollers te bewaren in de verfpot. Echter is de meerderheid van de mensen ook bereid alles af te spoelen onder de kraan. Dit bleek uit het onderzoek voordat men informatie had gekregen over de schadelijkheid van het afspoelen van gebruikte materialen onder de kraan en hoe wel juist om te gaan met de materialen. Na het lezen van deze informatie was er slechts een kleine toename in bereidheid te zien van het juist omgaan met de gebruikte materialen. Mensen worden het liefst geïnformeerd over het juist omgaan met verfmaterialen in de bouwmarkt, eventueel met persoonlijke advies. Daarnaast zou de informatie op de verfpot of -emmer, of op de verpakking van de kwast of roller moeten staan.

BIJLAGEN

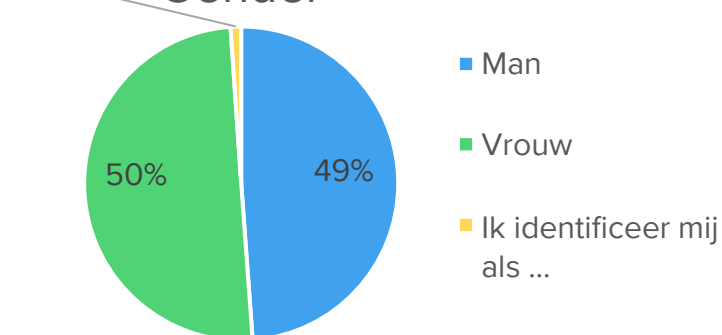

METHODE EN RESPONDENTEN

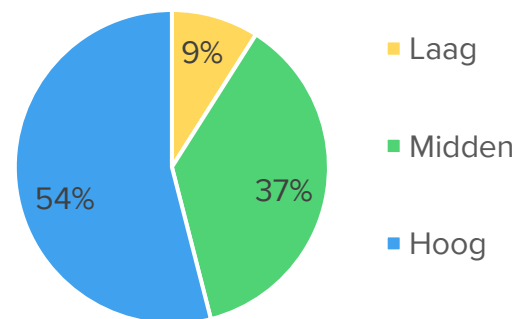
Vanaf 24 april 2023 heeft Milieu Centraal via onderzoeksbureau Norstat onder hun consumentenpanel een online vragenlijst afgenomen over verf en verfgebruik. De steekproef (N = 1017) wijkt op leeftijd, opleidingsniveau en regio enigszins af van de landelijke (CBS)-cijfers uit 2021. Daarom zijn de data gewogen naar leeftijd, opleidingsniveau en regio. De genoemde percentages in dit rapport geven daarmee een representatief beeld van Nederland.

VERDELING STEEKPROEF

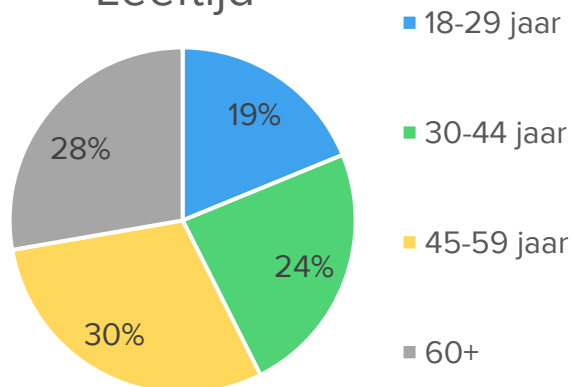
Gender

Opleidingsniveau

Leeftijd

Stedelijkheid

